

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-41>

FORENSIC EXAMINATION IN THE INVESTIGATION OF ILLEGAL HANDLING OF WEAPONS, AMMUNITION OR EXPLOSIVES

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОГО ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗБРОЄЮ, БОЙОВИМИ ПРИПАСАМИ АБО ВИБУХОВИМИ РЕЧОВИНАМИ

Otryshko A. O.

*Postgraduate Student at the Department
of Criminal Process and Criminalistics,
Donetsk State University
of Internal Affairs
Kropyvnytskyi, Ukraine
ORCID ID: 0009-0005-4584-9168*

Отришко А. О.

*аспірант кафедри кримінального
процесу та криміналістики,
Донецький державний університет
внутрішніх справ
м. Кропивницький, Україна
ORCID ID: 0009-0005-4584-9168*

Призначення і проведення судової експертизи при розслідуванні окремих категорій кримінальних правопорушень є обов'язковим, адже за допомогою експертних досліджень можливим є отримання доказів та встановлення обставин, що підлягають доказуванню. Судова експертиза проводиться за постановою слідчого, прокурора, рішенням слідчого судді або клопотанням сторін кримінального провадження та полягає у дослідженні певних об'єктів та отриманні за результатами досліджень експертних висновків щодо питань, які мають доказове значення у кримінальному провадженні.

Розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями є неможливим без проведення експертних досліджень, а доведення участі та винуватості осіб у деяких резонансних кримінальних провадженнях потребує проведення значної їх кількості [3, с. 174]. При розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, найчастіше призначається судово-балістична експертиза

(експертиза зброї та слідів і обставин її використання). Слід зважати на те, що при вчиненні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, кримінальна відповідальність настає лише в тому разі, якщо буде встановлено, що виявлені та вилучені у особи предмети належать до зброї, бойових припасів або вибухових речовин. Можливим є і призначення комплексних експертиз, які проводяться з метою встановлення питань, які віднесено до різних галузей знань і проводяться комплексно фахівцями різного профілю.

Аналіз слідчо-судової практики, а саме вироків суду, ухвалених протягом 2020-2024 років за ст. 263, 263-1 КК України говорять про те, що під час проведення досудового розслідування вказаних злочинів здебільшого призначаються такі судові експертизи:

- 1) судово-балістична – 97,3 %;
- 2) вибухово-технічна – 67,1 %;
- 3) криміналістична – 91,7 %;
- 4) технічна – 23,1 %;
- 5) судово-медична – 13,4 %;
- 6) комплексні експертизи – 37,6 %.

У ході розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами використання спеціальних знань здійснюється у вигляді проведення:

- 1) криміналістичних експертиз: – трасологічної: дослідження слідів людини, транспортних засобів, знарядь, інструментів і залишених ними слідів, ідентифікація цілого за частинами, ідентифікаційних номерів та рельєфних знаків; – зброї (та слідів) і обставин її використання: дослідження ручної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї, слідів зброї, слідів пострілу й ситуативних обставин пострілу та інші види досліджень; – матеріалів, речовин і виробів; – одорологічної (запахові сліди); – почеркознавчої: для дослідження почерку і підписів; – технічної експертизи документів: дослідження реквізитів документів, матеріалів документів, друкарських форм та інших засобів виготовлення документів; – фототехнічної, портретної: для ідентифікації знімальної апаратури, а також особи за зовнішніми ознаками; 2) інших (окремих) експертиз: –

комп'ютерно-технічної: для дослідження комп'ютерної техніки і програмних продуктів; – товарознавчої; – судово-медичної: для дослідження людей (судово-медичне освідування) з метою визначення стану здоров'я, ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, наявності алкогольного та/або наркотичного сп'яніння; речових доказів (дослідження крові, слини та інших біологічних виділень людини, волосся тощо); трупів з метою встановлення причини смерті та обставин, пов'язаних з летальним наслідком; – судово-психіатричної: для дослідження психічного стану особи з метою встановлення її осудності, неосудності, обмеженої осудності [3, с. 177-178].

Інструкцією про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України № 53/5 від 08.10.1998 року визначено, що експертиза зброї та слідів її використання поділяється на:

- 1) дослідження вогнепальної зброї та бойових припасів до неї;
- 2) дослідження слідів зброї, слідів пострілу та ситуаційних обставин пострілу;
- 3) дослідження холодної зброї;
- 4) дослідження зброї з некінетичним принципом ураження;
- 5) дослідження гранатометів та ствольної артилерійської зброї;
- 6) дослідження ракетно-реактивної зброї [1].

Науковці також відносять до об'єктів вказаної експертизи наступні:

1) сліди пострілу на стріляних гільзах, снарядах (кулях, картечі, шроті), інших частинах (компонентах боєприпасів), уражених перешкодах, на окремих екземплярах зброї, на особі, яка стріляла, на предметах навколишньої обстановки;

2) інструменти, прилади, що використовувались для виготовлення, ремонту зброї, патронів, спорядження боєприпасів, а також їх сліди на різноманітних судово-балістичних об'єктах;

3) матеріали, що використовувались для виготовлення зброї, патронів та їх складових елементів (наприклад, куль, картечі, шроту, піжів, прокладок);

4) матеріали кримінального провадження (протоколи огляду місця події та фотознімки до них; висновки судово-медичного експерта за результатами дослідження трупа із вогнестрільними ушкодженнями, протоколи допитів потерпілих, обвинувачених, свідків тощо);

5) матеріальна обстановка місця події (у випадках встановлення напрямку пострілу та місця розташування особи, яка стріляла) [2, с. 178-179].

Таким чином, об'єктами дослідження є не тільки зброя, бойові припаси або вибухові речовини та інші предмети подібні до вказаних, а також і сліди застосування зброї, інструменти і прилади пов'язані з ремонтом і переробкою зброї та матеріали, що свідчать про вчинення протиправних дій із зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

У відповідності до вказаної Інструкції об'єктами дослідження експертизи зброї та слідів її використання є:

1) вогнепальна зброя та подібні до неї стріляючі пристрої з ураженням цілі за рахунок кінетичної енергії стріляного снаряда як фізичного тіла, а також бойові припаси до вогнепальної зброї;

2) зброя та подібні до неї пристрої з іншими принципами ураження цілі, ніж ураження за рахунок кінетичної енергії стріляного снаряда як фізичного тіла – термічний вплив, уражаючі фактори електричного струму та інші уражаючі фактори. До таких об'єктів дослідження належать нереактивні вогнемети, електрошокові пристрої тощо;

3) гранатомети реактивні та нереактивні, міномети, артилерійські гармати тощо;

4) протитанкові ракетні комплекси, реактивні системи залпового вогню, зенітно-ракетні комплекси тощо;

5) зброя або конструктивно подібні до неї вироби, патрони, гільзи, кулі, шрот, пижі, які приєднані до справи як речові докази, порівняльні матеріали, предмети зі слідами пострілу.

Література:

1. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень : затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

2. Колесник В.А., Гора І.В. Криміналістика в протидії незаконному використанню вибухових пристроїв, вогнепальної зброї та обігу наркотиків : навч. посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 400 с.

3. Мовчан Р. В. Розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2023. 247 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-42>

LEGAL REGULATION OF NOTARIAL SECRECY IN POLAND, SLOVAKIA AND THE CZECH REPUBLIC

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ТАЄМНИЦІ В ПОЛЬЩІ, СЛОВАЧЧИНІ ТА ЧЕХІЇ

Svyda N. O.

*Master of Law,
Uzhhorod, Ukraine*

ORCID ID: 0009-0006-0921-8577

Свида Н. О.

*магістр права,
м. Ужгород, Україна*

ORCID ID: 0009-0006-0921-8577

Pishta V. I.

*PhD, Lecturer at the Department
of Administrative, Financial
and Information Law,
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

ORCID ID: 0000-0003-2769-7189

Пішта В. І.

*доктор філософії, викладач кафедри
адміністративного,
фінансового та інформаційного права,
Ужгородський національний
університет*

м. Ужгород, Україна
ORCID ID: 0000-0003-2769-7189

У цьому дослідженні ми порівнюємо положення законів про нотаріат у трьох європейських державах – Польщі, Словаччині та Чехії. Метою такого порівняння є визначення особливостей правового регулювання нотаріальної таємниці у цих державах.

У Польщі питання нотаріальної діяльності врегульовані законом «Про нотаріат» від 14 лютого 1991 року. Питання